

BOOKA.

Knjiga **168**

SANDRA NJUMAN
NEBESA

Naslov originala
Sandra Newman
The Heavens
© 2019 by Sandra Newman

ZA IZDAVAČA
Ivan Bevc
Nika Strugar Bevc

© za srpsko izdanje

BOOKA

11000 Beograd, Cara Dušana 68
office@booka.in

www.booka.rs

IZVRŠNA UREDNICA
Sanja Bogičević

PREVOD S ENGLESKOG
Miloš Petrik

LEKTURA
Borka Slepčević

KOREKTURA
Branislava Cvetković

PRELOM
Bodin Jovanović

DIZAJN KORICA
Barbara Dimić

ŠTAMPA
DMD Štamparija

Beograd, 2022.

Sva prava zadržana.
Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene
saglasnosti izdavača.

SANDRA NJUMAN

NEBESA

Preveo Miloš Petrik

Posvećeno Hauardu

1

Ben se upoznao s Kejt na buržujkinoj žurki. Bogatašicu nije lično poznao; bila je to jedna od onih žurki na kojima niko nije poznao domaćicu. Povala ga je koleginica bogatašičine rođake koja se izgubila čim su stigli. Zabava je isprva trebalo da bude večera, ali pozivnice su se množile i proširile kao epidemija među prijateljima prijatelja dok se nije najavilo sto ljudi. I tako je bogatašica otvorila oba sprata, napravila punč umesto rižota i naručila hiljadu punjenih knedlica iz kineskog restorana. Bio je avgust i valjalo je pustiti da se stvari odvijaju svojim tokom. Svi su tada ionako bili u trećoj deceniji života, pa su tako i razmišljali.

Ispostavilo se da je žurka pretežno frankofona, razgovorna i mirna; žurka koja je otvorila prozore prema noći, žurka na kojoj su ljudi pričali sedeći po podu. Većina svetla poticala je od svetiljčica na solarnu energiju koje je buržujka povešala po požarnim stepenicama preko dana kako bi se napunile, a zatim polepila po zidovima. To svetlo se blago odražavalo u teškim staklenim čašama u koje se točilo vino. Nije čak bilo ni muzike. Bogatašica je rekla da od muzike

ružno sanja. To je bio Njujork, tako da su svi sa zabave stazirali u publikaciji u izdanju *Konde Nasta*, na televiziji ili u Ujedinjenim nacijama. Svi su bili pomalo zaljubljeni jedni u druge te 2000. godine na naprednom Zapadu.

Ben je razgovarao s desetak devojaka. Nije bio u ozbiljnoj potrazi za stalnom devojkom. Radio je i završavao doktorske studije u to vreme, tako da za emotivno ulaganje nije bilo vremena. Ipak, bilo je lepo flertovati, osetiti moć sopstvene privlačnosti i visine od metar osamdeset i nešto. Noć puna prijemčivog poziranja i blago rastavljenih usana; tako lagodno blaženstvo, kao blagi uspon stepenicama u vazduh.

U jedan ujutro otišao je liftom po cigarete. Kejt je bila na polju, na Osamdeset šestoj ulici, s bogatašičinim psom koji je morao da piški. Nosila je široku haljinu koja nije izgledala prikladno za žurku; ispočetka nije ni bio siguran da li je jedna od gošći. A onda je prepoznao psa, mešanca pretežno terijera, ali s mrvicom jazavičara, duguljastog i čupavog. Slatkog. Ben je zastao da ga pomazi.

Otišao je i vratio se s cigaretama. Kada je došao, Kejt je još bila tu. Zastao je da zapali cigaretu. Pričali su neobavezno pet minuta, ali onda se nešto promenilo. Buka od saobraćaja kao da je uminula. Osmehivali su se jedno drugom ćutke. Već su se osećali pomalo čudno.

„Kako se zoveš?“, upitala je Kejt.

„Pedro“, rekao je Ben.

Ona se nasmejala. „Ne, mislim da sam te već pitala. Rekao si nešto drugo.“

„Nisam.“ Osmehivao se budalasto. „Mislim da me nisi već pitala za ime.“

„Jesam, ali ne sećam se šta si mi odgovorio.“ Klimnula je glavom psu. „I njeno ime sam zaboravila. Ako bismo sada

otišli nekuda iz grada, gde nas niko ne zna, vas dvoje ne biste imali imena.“

„Mogao bih da budem Pedro.“

„Ne, znam da se ne zoveš Pedro.“

„Mogao bih da budem Ramplstiltskin.“

„Dogovoreno.“

Nasmejao se, ali ona nije. Samo je stajala i osmehom zračila sviđanje. On je dovršio cigaretu. Trebalo je tada da se vrate na žurku, ali on nije mogao. Nešto je bilo neobično.

I pričali su dugo o tome kako bi mogli da otmu psa i pobegnu u neki mali grad u Južnoj Americi, da žive na čamcu i druže se s krijumčarima, o zalascima sunca nad tirkiznim morem, dok se plave krabe teturaju plažom, i osetili su se još mlađima nego što jesu, kao da nisu imali posao.

Kejt je bila mađarsko-tursko-persijskog porekla: tri romantične, nepraktične nasledne linije, tri naroda koja su prokockala svoju imperiju. Njeni preci nosili su dragulje upletene u bradu, galopirali su na konjima vitlajući mačevima. S njima se moglo ili u pušionicu opijuma ili u staljinizam, trećeg nije bilo; tako je Kejt, smejući se sebi, govorila. Uvek je o sebi pričala izokola.

Ben je bio pola Bengalac, a pola Jevrej. To bi moglo da bude zanimljivo nasleđe, ali zapravo je bilo mirno. Poticao je iz loze rabina, dućandžija, pravnika; imao je osećaj da nije dovoljno kul u poređenju s Kejt, a s tim se osećajem morao svesno boriti. Govorio je: „Moji nisu vitlali mačevima, ali mogao bih da probam.“

I Ben i Kejt bili su tamnopusiti, tamnih očiju i orlovskih crta lica; kao da su pripadali istoj neodređenoj rasi. Razgovarali su o svojoj sličnosti koristeći samopogrde poput

„smeđokoži“ i „kljunasti“, i toliko su se time zabavili – tim ničim – da su sa psom krenuli ka centru grada. I pas je bio smeđ, istakao je Ben, tako da su stali i čučnuli ne bi li uporedili boju svojih podlaktica sa psećim krznom; tako su se i prvi put dodirnuli. Pas im je lizao šake i zbunjivao ih. Ipak, iskre je bilo.

Vraćajući se ka stanu, razmenili su podatke od kojih se sastoje profili na mrežama za upoznavanje, sa osećajem da su zakasnili sa sređivanjem dokumentacije za posao obavljen ispod žita. Zatim su u liftu bili sami, a on je patio i želeo da je poljubi. Ona se osmehivala i gledala ispred sebe, ka vratima, nepoljubiva, dok je iz nje zračila pomisao na seks. Izašli su iz lifta, a ona je pustila psa s povoca, pa ga obesila na čiviluk. Bez rasprave, zaputili su se ka terasi.

Neko je već bio tamo, jedan buržujkin gost, stariji Novozelandačin koga je Kejt poznavala i koji će kasnije imati istaknutu ulogu u njihovim životima. Ben mu tada nije poklanjao previše pažnje. Jedina njegova svrha u životu bila je ta što Ben nije bio nasamo s Kejt. Novozelandačin je pričao o bašti na kojoj je radio; bavio se hortikulturom, a u Njujorku je bio zbog posla. Dizajnirao je baštu za nekog bogataša. Ben je slušao njegov naglasak, a čoveka je uglavnom smatrao korisnom stankom, sredstvom koje bi ih lakše odvelo do sledećeg stadijuma.

I tako to beše: vetrovita terasa i svetla Njujorka kao prizemno zvezdano nebo. Prave zvezde bile su blede i malobrojne. Iz te perspektive grad je bio sjajniji i složeniji nego kosmos; kosmos se sam činio mehaničkim, kao uramljena grafika koja visi na zidu samo zato što bi zid bez slika izgledao loše. Mora biti slika na zidu jednako kao što i kosmosa mora biti, čak i ako ih niko i ne pogleda. A Ben je krišom

gledao Kejt, sa željom da može to da joj kaže, uveren da će ga ona razumeti.

Imala je dugačak nos i duguljaste, crne, duhovite oči, pune usne na koje je nanela crveni ruž. *Persijanka*, rekao je zaljubljeno njegov mozak. *Persijanka*. Na štiklama je bila nje-gove visine. Pune, oble figure, kao krznena mačka. Držala se neobično uspravno, kao da se nikada nije pogrbila, nikada nagnula nad nekim poslom. Nije se čak ni na ogradu na terasi naslonila, stajala je s rukama opuštenim uz bokove. Be-stežinska. Kraljičkog držanja. *Persijanka*.

Na terasi mu je rekla da se bavi grafikom – „radi na pa-piru“ – i da je odustala od studija umetnosti na Pratomom institutu. Odjednom nije više videla poentu u tome. „Da sam studirala nešto poput geologije, možda“, rekla je (on je njoj bio rekao da je završio geologiju, mada je osim toga još bio i pesnik – *objavljeni pesnik*, žurno je dodao. „Ja čitam poeziju“, saopštila mu je sa zanimanjem. „Stvarno?“, upi-tao je on. „Trenutno čitam Apolinera“, rekla je, pa citirala nešto od njega na francuskom, kao da je to bilo normal-no za propalu studentkinju umetnosti. A onda je dodala: „Užasno govorim francuski, izvini“, a on je glupavo rekao: „I ja“, jer mu je pažnja bila veoma poremećena, razmišljao je kao zaljubljen.

A onda je ona rekla: „Trebalo bi da se vratimo žurki“, i svet se odjednom ohladio. Kako je tako brzo stigao dotle?).

A onda: vetroviti balkon, izlišne zvezde, a grad misterija svetlucavih tornjeva. Kejt i Novozelandađanin pričali su o istorijskoj teoriji velikih pojedinaca, prema kojoj je ljudski napredak posledica delovanja izuzetnih ljudi poput Sokrata ili Muhameda koji su sami menjali svet. Kejt je zastupala tu ideju, dok ju je Novozelandađanin s gnušanjem odbacivao

i odbijao da poveruje da je Kejt ozbiljna. Pitao je: „Kako bi neko uopšte mogao da bude toliko bolji od ostalih? Biologija nam je svima slična.“

„Ne bi morao da bude mnogo bolji“, rekla je Kejt. „Morale bi sve okolnosti da se poklope, kao i kod svakog neuobičajenog događaja, poput supervulkana ili većeg zemljotresa.“ Pogledala je Bena.

Ben je rekao: „Nisu veći zemljotresi toliko neuobičajeni.“ „Ben je geolog“, rekla je Kejt Novozelčaninu.

„Ali da li je veliki geolog?“, pitao je Novozelčanin.

Kejt se nasmejala. I Ben se nasmejao, mada se takođe i zapitao da li je to mana koja će ga umanjiti u Kejtinim očima. Novozelčanin je rekao da ide po još jedno piće, pa ušao u stan. Benovo srce najednom je počelo ubrzano da bije. Apolinerovi odlomci koje je citirala izranjali su na površinu: *mon beau membre asinin... le sacré bordel entre tes cuisses* (moj glupi lepi ud... sveti bordel među tvojim butinama). Kada je to rekla, zaista je delovalo kao da flertuje. Ali možda su to samo bili jedini Apolinerovi stihovi kojih je mogla da se seti.

Tada mu se Kejt neodređeno osmehivala i gledala ga s praga zastakljenih vrata. U njenim očima javila se nova rešenost – loš trenutak u kojem je pomislio da će ga otkačiti. Ali ponovo mu se okrenula, s divnim osmehom, pa rekla: „Imam ključ od krova. Spavaću na krovu, u slučaju da i tebi to zvuči privlačno.“

On je klimao glavom, bez daha, dok je ona objašnjavala kako je Sabin (bogatašica) njena dobra drugarica. Kejt je često spavala na krovu. Imala je krevet na naduvavanje tamo. „Naduvava se nekim mehanizmom“, rekla je Kejt, objašnjavajući pokretom ruke.

Smejao se, bio je kao opijen. Ponovio je njen gest, a ona ga je uhvatila za rukav, samo tako, i povelala nazad na žurku. Rekla je: „Moram da pitam Sabin, ali sigurno će pristati.“

U stanu je bilo prozračno i lepo. Imao je dva sprata i dvanaest soba. Pripadao je bogatašičinom stricu; on je u stanu držao svoju zbirku afričkih bubnjeva, zbog kojih je (a što se nekako raščulo među svim gostima) uvek trebalo da bude uključen uređaj za klimatizaciju, a prozori stalno zatvoreni. Glave bubnjeva mogle bi da propadnu od vlage. Verovatno su bubnjevi bili iz sušnog dela Afrike, ili je valjalo povremeno zameniti kožu, što je radila kasta zanatlija koja je izumrla, a čiji su potomci postali inženjeri i poštari. U svakom slučaju, prozori su bili otvoreni, klimatizacija isključena, a svi su gledali bubnjeve i razgovarali o njima, svesni toga da im ova žurka umanjuje vek trajanja. I Ben je, shodno tome, otad bubnjeve posmatrao kao žrtve koje treba podneti nečemu, ali nije znao tačno čemu.

Našli su Sabin, bogatašicu, u razgovoru s trojicom muškaraca koji su bili mnogo viši od nje, tako da je izgledala kao da je u šumi muškaraca. Govorili su francuski i gestikulirali, mislio je Ben, na francuski način. Sabin je bila veoma plava i punačka poput Kejt, ali je, za razliku od nje, izgledala debeljuškasto, a ne provokativno. Nije izgledala bogato. Izgledala je nesrećno i pametno. Kada ju je Kejt pitala za Bena, namrgodila se, razočarano, kao da je to bio samo najnoviji u nizu Kejtinih nerazumnih zahteva, pa rekla: „Dobro. Radi šta hoćeš.“

„Znaš šta ću da radim“, rekla je Kejt, ali nije insistirala. Samo se osmehnula Sabin, pa Benu, pa trojici visokih muškaraca koji su zaverenički uzvratili osmeh.

„Ne bih da pravim problem“, rekao je Ben.

Zbog toga se Sabin najednom promenila. Široko se osmehnula i pokvarila Kejtinu frizuru, pa se obratila Benu: „Nema potrebe ti da praviš probleme ako ćeš s njom da spavaš. Ona će se pobrinuti za sve.“

Kejt se oduševljeno nasmejala i pogledala Bena kao da joj je udeljen kompliment. Trojica visokih su gledala Kejt, željno zureći u tri različita dela Kejtinog tela. „Uživajte“, rekla je Sabin, pa se okrenula onoj trojici, pokušavajući da ih natjera da se uzdrže, i povelala ih natrag u prethodni razgovor. Nevoljko su skrenuli pogled s Kejt.

I tako ju je Ben odneo kao nagradu pošto je porazio tu trojicu ili – gledajući sve to iz druge perspektive – bio poslušno odveden uz stepenice, potpuno i trajno opčinjen njom.

Na krovu je bila platforma od čvrstog, svetlog drveta s običnom gvozdеноm ogradom. Bio je opremljen roštiljem, izletničkim stolom, naslonjačama. Ben nije primećivao očigledne znake bogatstva, mada nije ni bio siguran šta je očekivao. Fontane? Bilo je i nešto baštovanskog pribora, iako nije bilo bašte, ako se izuzme red biljaka u lejama duž ograde – u svima je bila zasađena ista biljka, čupava žučkasta trava čija se boja prelivala u ljubičasto. Dušek na naduvavanje, pravougaonik od zelenog platna bez čaršava i ćebeta, bio je postavljen uz te žardinjere. Već je bio naduvan, pa mu je Kejt bez oklevanja prišla i sela, ozbiljno gledajući Bena, kao da ga poziva na nešto veliko i značajno.

On je prišao i seo. Nestalo je njegove neposredne požude. Ionako je očekivao tridesetak minuta razgovora pre nego što se nešto dogodi. A i Kejt je počela da razgovara o travi u žardinjerama – pripadala je ugroženoj vrsti, pa zbog toga krov

nije bio otvoren za posetioce žurke. Možda je to bio i razlog zašto je Sabin nevoljko pustila Bena na krov, jer trava nije bila legalna. U zemlju ju je prokrijumčario neki Novozelandski prijatelj, funkcioner u rudarskoj firmi, u svom privatnom avionu. Tu travu nije trebalo iznositi iz njene postojbine, mada je u ovom slučaju cilj bio spasti je od istrebljenja, što joj je neminovno sledovalo u delu Argentine, gde je rasla u divljini. Tom delu predstojalo je potpuno uništenje rudarenjem. I zemlja u žardinjerama bila je argentinska. Takve stvari su se Sabin prosto događale, da joj zapadne da čuva krijumčarene travke.

Ben je s dužnom pažnjom osmotrio travke, koje su – shvatio je tada – bile zasađene u dvema različitim vrstama žardinjera. Neke su bile obične glinene saksije, a neke zelene od celulozida izvajanog tako da liči na obične glinene saksije. Istakao je to Kejt, a ona se namah namrštila i izrazila zabrinutost za biljke u celulozoidnim žardinjerama.

„Ne verujem da je travi bitno“, rekao je Ben. „Trave nisu mnogo osetljive na estetiku.“

„Ne, ali možda će biti uticaja na zemlju.“

„Ako ga i bude, biće neprimetan“, rekao je Ben tonom čoveka s diplomom iz oblasti prirodnih nauka.

„Čak su i male razlike bitne. Moglo bi da dođe do efekta leptira.“

„Jao, ne, samo ne efekat leptira“, rekao je Ben šaljivo.

Ali ona je tvrdila da je biljka složen sistem, baš kao i vremenske prilike; lako bi moglo da dođe do efekta leptira. On se pobunio tvrdeći da biljka nije preterano složena; jedna travka ima na hiljade ćelija, ne milione, a većina tih ćelija je potpuno međusobno slična. Ona nije prihvatila reč *potpuno* – nemoguće je da su ćelije *potpuno* slične. „Nećeš valjda tako

da sitničariš“, rekao je on. Nasmijali su se. A onda je iznenada posegla i uhvatila ga za ruku, što je kod njega izazvalo neobičan potres. Bio je ukroćen. Bio je zadivljen.

Ona je rekla: „Nisam te pozvala ovamo radi seksa. Nadam se da me nisi pogrešno shvatio.“

„Ma ne“, lagao je. „Nisam ništa očekivao.“

„Možda će biti seksa drugi put.“

„Okej.“

„Mislim, ne želim da te odbijem.“

„Da“, rekao je on. „Nemoj da me odbiješ.“

„Neću“, rekla je. „Ne odbijam te.“

Nakratko su ćutali. On se pitao kakvi su bili parametri beseksualnosti. Razmišljao je o efektu leptira na primeru zaljublivanja, malih razlika između jedne i druge devojke koje se granaju u ishode koji menjaju život. Gledao je travke i odlučio da joj to ne saopšti.

A onda je ona rekla, prvi put zvučeći nervozno: „Sećaš li se svojih snova?“

To je bilo poslednje bitno što se dogodilo pre nego što ju je poljubio. Pomilovao joj je obraz, kože meke poput pudera, tako divne da je bila čudna. Ceo svet mu se sabrao u glavi, i ljubičaste travke i crna kosa, a u oboma se vetar nežno kretao i mirisao na nebo. A kada su legli zajedno, tela su im se neverovatno lako spojila, uklopila; kako god bi se pomerili, odgovarali su jedno drugom, bili su *uključeni* i elektricitet je tekao među njima. On je zatim satima ostao budan, dok je Kejt lako i prirodno spavala u njegovom naručju. Sećaće se toga do kraja života: tog opojnog trenutka prve ljubavi, ali i opšte nade, tog leta kada je Čen na talasu utopijskog zanosa počistila predizbore za predsednika, kada su emisije

ugljen-dioksida radikalno opale, kada je jerusalimski mirovni sporazum konačno potpisan, kada su Ujedinjene nacije prevazišle milenijumske ciljeve za iskorenjivanje siromaštva, kada se činilo kao da bi sve moglo da bude kako treba. Mogao je taj osećaj da prizove u potpunosti sećajući se tog dušeka na naduvavanje, bez čaršava, dok ugrožene trave lepršaju i skakuću nad njihovim glavama, a zvezde svetlucaju kao prašnjave bombone. Pošto nije bilo čaršava, vetar je duvao pravo na njegovo telo, na njegove gole ruke. Daleko dole čuo se saobraćaj, tih kao misao. Ponekad bi se prolomila sirena, kao krhka crvena linija koja bi se razvila nebom pa izbledela. Kejt je mrmljala i šutirala ga u snu. Svaki put je to bilo preslatko, bio je oduševljen. Zaspao je u zoru obuzet razmišljanjem kako da je zadrži.

2

Kejt je u snu spavala.

Spavala je, ali ne tamo gde je bila zaspala. Bilo je to mesto različito od svih na kojima je ikada bila, iako ga je u snu dobro poznavala. Znala je i krevet, i kuću, i veliki grad. Nije morala da se pita gde je to. Ali nije Kejt to znala. To je znala osoba koja je kao Kejt spavala.

Često je u snu sanjala – ili je to sanjala osoba koja je kao ona spavala. U snovima su se uglavnom javljali konji koje je jahala, koje je podizala i koji su pretili da će je zbaciti ili volšebno leteli u nebo; ili je svirala žičani instrument čije bi žice pucale, šibajući je po prstima. Jednom je bila svesna toga da je muškarac iz njenog sna bio njen otac, ali lice mu je ostalo mutno; naravno, trebalo je prosto da zna kako njen otac izgleda. Ali pošto to nije bio Kejtin otac, nije. Nikada nije saznala kako je on izgledao; samo je, neodređeno i tužno, znala da je umro.

Poneki put bi lebdela ka javi kao ta druga osoba na tom drugom mestu, svesna da leži gola pod teškim slojevima pokrivača, dok joj je lice okupano prijatno hladnim vazduhom.

Nešto ju je svrbelo. Osetila je stešnjenost – krevet je nekako bio zatvoren – i raznovrstan pejzaž mirisa. Negde u blizini golubice su gukale svojim altovima i podsetile je, dokono, odsutno, na pitu. Kejt bi pokušala da se potpuno probudi, ali *ona druga* je bila umorna kao prebijena, kao posle teškog rada, iscrpljena kao što Kejt nikada nije bila. Tako da bi uvek blaženo i bespomoćno utonula u dublji san.

U snu, Kejt je kao zahvaljujući magiji bila srećna. *Onu drugu* mučili su strahovi, kajanje i tuga, ali čak je i to bio čudesan koloplet osećaja, kao niz lepih boja. Kada se Kejt probudi, trebaće joj vreme da se tako oseti u vezi sa sopstvenom javom.

Kejt je tako počela da sanja u detinjstvu. Ispočetka samo nekoliko puta godišnje, ali dosad gotovo svake večeri. Izjutra bi, posle sna, imala osećaj naročite, uzvišene važnosti – kao da je san bio tajni zadatak od kojeg je zavisila sudbina miliona; kao da je bio ključ za spasenje čitavog čovečanstva.

3

Ben je doručkovao sa Sabin. Kejt je bila nestala dok je spavao, mada su je očekivali svakog časa, jer je i pas bio nestao, a moglo se pretpostaviti da je Kejt izašla da ga prošetata, ne da ga ukrade. Doručak je spremila kućna pomoćnica, sredovečna žena sjajno crne kose, s kojom je Sabin prijateljski razgovarala na francuskom. Kada je Ben pokušao da sluša razgovor, dotakao se istrebljenja [reč koju nije razumeo] u Sredozemlju, koje je sve zagađenije. Zagađenje izaziva cveatanje algi, što guši [reč koju nije razumeo]. Smanjeno je izlivanje poljoprivrednih otpadnih voda, ali za [reč koju nije razumeo] sad je prekasno. *Užasno*, rekla je kućna pomoćnica, a Sabin je ponovila istim ogorčenim tonom: *Užasno*. Zatim je Sabin rekla da njen stric – tu je široko gestikulirala obuhvatajući rukama stan – ne veruje u zagađenje. *Misli da su sve hemikalije iste*, rekla je Sabin. *Kaže da je i vazduh sačinjen od hemikalija*.

U tom trenutku Sabin i kućna pomoćnica su primetile da ih Ben sluša. *I svi mi smo napravljeni od hemikalija*, rekao je, pažljivo birajući reči na francuskom.

Nasmejale su se ljubazno, kao da žele da mu udovolje. A onda mu je kućna pomoćnica prinela tanjir kajgane, rekla: „*Bon appétit*“, pa otišla.

„Kejt će svakog časa“, rekla je Sabin Benu. A onda je otvorila *Njujork tajms* i počela da čita. To ga je malo prepalo, ne samo zbog nepristojnosti već zato što Ben nije ni primetio *Tajms* na stolu. Uticao je i osećaj golotinje jer je on morao da jede bez nečega za čitanje, dok je drugi imao šta da čita. Osećao se opterećeno i smešno, mada je u isto vreme to prihvatio kao deo novog sveta, sveta u kojem je Kejt. Bilo je tajni koje mu neće biti dostupne. Moraće da se oseti glupim jer mu je previše stalo.

A onda je, jednako naglo kao što ga je podigla, Sabin spustila *Tajms*. „Jebote. Sad sam shvatila da bi Kejt mogla da se zadrži.“

Ben je, žvaćući jaja, napravio inteligentnu grimasu.

„Mislim, ne izbacujem te“, rekla je Sabin. „Slobodno je sačekaj. Ali mislim da je odvela psa do Nika.“

Ben je nesigurno progutao zalogaj. „Do Nika?“

„Nik je njen bivši. Nije ti pričala o Niku?“

„Nije.“

„Mislim, ne brini se. Gotovo je to s Nikom. On je ostavio Kejt zbog neke naručene neveste. Ne svoje, tuđe. Mislim da je Tajlandžanka. Ali Kejt često odvodi psa do njega jer je Nik depresivan, a ona misli da mu to pomaže.“

Ben se osmehnuo usiljeno opušteno. „Nik je nekome ukrao naručenu nevestu?“

„Ne, ona je bila ostavila muža. Odbegla naručena nevesta. Znam da zvuči čudno, ali nije baš toliko čudno. Dosta se tih žena iz brakova ugovorenih na daljinu mota tu. Jedan naš

prijatelj je pokrenuo organizaciju koja ih spasava. Njih tri žive kod mene.“

U tom trenutku sa sprata se čuo zvuk vode u toaletu. Ben je odmah zamislio naručenu Tajlandđanku, bledu i nostalgичnu za domovinom, kako se okreće od grgoljave ve-ce šolje i popravlja tradicionalnu tajlandsku nošnju.

„To ti je sigurno čudno“, rekao je Ben.

„Ne baš“, slegla je ramenima Sabin. „Svi prespavaju ponekad ovde. Trenutno su mi tu savezna predstavница iz Mejna, plus dvoje ekoloških aktivista, plus naručene neveste, i Martin, i još nekoliko ljudi. Ja sam jedina levičarska aktivistkinja s pristupom slobodnim sobama. Kao da vodim crveni hotel.“

„Baviš se politikom?“

Sabin je napravila grimasu kao da je čula neko glupo pitanje, pa naglo ustala i otišla do sudopere. S police je uzela veliki metalni bokal, pa počela da ga puni sa slavine. Ben je na trenutak pomislio da se sprema da mu prospe bokal hladne vode na glavu. Ali pošto ga je napunila, prenela je teški bokal, iz kojeg je voda pljuskala i prelivala se, do simsa, na kojem je Ben tad primetio skup elegantnih biljaka. Kao da su čežljivo čekale, spremne da se napiju vode.

Sabin je počela da ih zaliva, pa rekla: „Nije trebalo da pominjem Nika. Baš sam sranje. Ne podnosim tračare, a evo i sama tračarim.“

„Nije to baš bilo tračarenje.“

„Matori, molim te. Tračarila sam. Mislim, ne pokušavam da te okrenem protiv Kejt. Ali eto, moram da pričam o Niku ili nekom tako sranju. Kao da sam kompulzivna.“

A onda je, kao da je htela da pokaže koliko je u pravu, počela ponovo o Kejt, ponekad zaboravljajući da zalije biljke dok je pričala i dok joj je teški bokal drhtao u malim šakama.

Priča je počela upoznavanjem Sabin i Kejt kada su imale dvanaest godina, u Američkoj međunarodnoj školi u Budimpešti. Tada je Kejt imala foru da misli, ili makar da tvrdi kako misli da je iz drugog sveta. Kejt je od peškira pravila neobična pokrivala za glavu, govoreći da žene iz tog drugog sveta to nose; jednom je napravila zamak od hleba nalik na zamkove iz tog sveta. Zvala ga je Albion. Albionci su lepo pevali; voleli su da pevaju u četvoroglasu, u dvorištima punim egzotičnih paunova i rascvetalog drveća. Kejt je tamo bila usnula princeza, kao u *Uspavanoj lepotici*, samo ozbiljnije. Spavala je godinama i stoga malo znala o životu u Albionu, osim što je u njemu imala konja (kao što je Sabin imala konja u ovozemaljskoj Budimpešti).

Kejt se plašila da je naš svet zapravo samo Kejtin san, čaroban san koji je sanjala u Albionu. O tome su Sabin i Kejt pričale kada bi Kejt otišla da prespava kod nje u ambasadorskoj rezidenciji (Sabinin otac je bio američki ambasador u Mađarskoj). Ležale su u mraku i treperavo diskutovale: *Ako bi se Kejt probudila u Albionu, da li bi naš svet, sa svima u njemu, nestao? Da li je Kejt bila kriva kada bi neko na Zemlji umro, jer je sanjala njegovu smrt? Da li bi Kejt mogla da upravlja svojim snom i tako prizove raj na Zemlji?*

Uskoro su i druge devojčice (najpopularnije u školi) bile uvedene u tu tajnu, i skupljale bi se zaverenički kako bi raspravljale o svojim shvatanjima situacije, crtale slike iz Albiona, i raspravljale da li i one imaju svoje albionske verzije. S tim u vezi Kejt je bila širokogrudna; kada bi neko tvrdio da je sanjao Albion, Kejt se nikad nije rugala, već je pažljivo slušala. *Želela je da im poveruje.* Ali ipak, Kejt je bila zvanična sanjarka, i one bi se sve zaključale u Sabininu sobu, sele ukруг oko Kejt, i pevale joj „nadahnuća“ kako bi joj pomogle

da sanja lepši svet. Kejt bi ležala između njih dlanova pritisnutih na oči. Tako bi se usredsredila na te želje da bi joj se prsti na nogama zgrčili. Jedno tipično nadahnuće glasilo bi: *Sanjaj svet bez raka, sanjaj svet bez raka – Albion!* Bilo je i drugih: za kraj siromaštva, preljube, oluja. U tom periodu bi nalazile dokaze o svom blagotvornom uticaju u večernjim vestima, mada, kada se bolje pogleda, novosti su uglavnom bile užasne.

A onda se jedna tvrdoglava devojčica (ćerka neke mađarske filmske zvezde) pobunila i rekla da Kejt laže. Istakla je da je „Albion“ samo starinska reč za Englesku; Kejt čak ni ime nije mogla da izmisli! Devojčicu su izbacile iz grupe, ali se priča o Albionu proširila svuda. A druga deca (nepopularna) počela su da im se podsmevaju – toga se Sabin najbolje sećala: da joj se smeju, da se preokrenulo ko je popularan a ko ne, i kako je namah shvatila da nikada nije ni verovala u Albion. To je bila samo igra, samo su se pretvarale, kao deca.

A onda je došla ružna scena kada su Sabin i popularne devojke saterale Kejt u ugao i terale je da prizna da je o svesmu lagala. Kada se pobunila, vređale su je, a jedna je iscepkala na komade sendvič koji je jela i gađala Kejtinu kosu komadićima. Kejt je plakala, ali nije odustajala od svoje priče. Panika je rasla, devojke su postajale okrutnije. Jedna je pripretila Kejt upaljenom cigaretom. Druga joj je rekla da će pozvati hitnu pomoć da je odvedu u ludnicu, gde će Kejt vezati za krevet. Sama Sabin je otišla umesto da je ostala da brani Kejt – pobegla, iako su bile u njenoj kući. Otrčala je do nekog dečka i tamo se prvi put u životu napila, ali to je bila druga priča.

Sabin nikada nije zaista verovala u Albion, ali ipak je osećala njegov gubitak. Osećala se kao da su ga učinile *zamalo*

stvarnim; bile su *zamalo* boginje koje su određivale istoriju. I tada je svet ostao bez magije, dosadna, neživa stvar, a one su bile beznačajna deca.

Tu je Sabin zastala. Dotad je već spustila bokal za zalivanja cveća i sela na sims. Rekla je: „To ti je Kejt.“

„Okej“, rekao je Ben (i mučno zaželeo da odbrani Kejt, suznu, predtinejdžersku Kejt; od priče mu je bilo deset puta mučnije), „ali kako to misliš. Šta je to Kejt?“

Sabin je zastala, možda se čuvajući toga da ne otkrije previše. Na gornjem spratu je buka bila sve glasnija: koraci, lupanje vratima, glasovi. Negde je tekla voda iz tuša, drugde je radio fen. Ben je pokušavao da shvati šta je Sabin htela da kaže, ali pažnju su mu odvlačile misli o naručenim nevestama koje se tuširaju, o političarkama koje suše svoju kosu.

Konačno je Sabin rekla sporo i promišljeno: „Valjda sam mislila da Kejt ne živi u stvarnom svetu, i pre ili kasnije ljudi ne mogu to više da podnesu, pa je povrede, tako nešto. Na primer, Nik je bio ludački zaljubljen u Kejt, ali nije mogao da podnese njene bube i ostavio ju je zbog Fuong. A sad je Nik depresivan, a Kejt odlazi tamo i teši ga kao da mu je ona za nešto kriva. I okej, za nešto i jeste, Nik je baš sjeban. Ali.“

„Upozoravaš me, dakle, na nju?“, rekao je Ben, dodajući i nepoverljivu notu rečenici.

„Ne“, rekla je Sabin. „Nisam to htela. Jesam li to rekla? Bože, baš sam kreten.“

To je bila poslednja bitna stvar koju je Sabin izgovorila, jer su se vrata s treskom otvorila, a kuhinja počela da se puni gostima do granice pucanja. Tu je bio hortikulturista od sinoć, savezna predstavica iz Mejna, nigerijska naručena nevesta kojoj je falio jedan prednji zub i jedan sitniji, maljavi

muškarac koji je ličio na malog, sumornog hrčka i koga Benu niko nije predstavio. A onda još ljudi. Većina je nosila identične bademantile od kašmira, koje je Sabin valjda držala tu zbog gostiju. Zračili su razbašurenim *bonheur*om, bilo im je drago što su tu. Kada se sto popunio, posedali su na pod ili radne površine. Kućna pomoćnica se ponovo pojavila, pomalo užurbano, i opet započela rutinu s jajima, dok su gosti bučno razgovarali i smejali se. Raspravljali su o radničkim pravima, bejzbolu i hoće li se Antarktik otopiti ili neće. Citirali su ekonomiste iz devetnaestog veka i dodavali: „Pa vi vidite, ako oni sami tako kažu.“ Pričali su o prelaznom kabinetu predsednice Čen i borbi za garantovani osnovni prihod i kako je neko iz izbornog štaba pretio ne samo da će dati otkaz već da će se živ spaliti ukoliko garantovani osnovni prihod ne uđe u program stranke. Jedna ekološka aktivistkinja pokazala je kako je napevala često ponavljani govor desničarskog kandidata na melodiju *O sole mio* grubim šmirantskim sopranom, a nigerijska nevesta se tako jako nasmejala da su joj jaja izašla na nos. U međuvremenu, drugi su sa strane razgovarali o hlamidiji ljubavnice jednog drugog desničarskog kandidata, golicali se međusobno i optuživali za revizionizam, ustajali kako bi se umešali u kuvanje, pa se, posle pretnje špahtlom, povlačili nazad do stola komično pokunjeni.

A Ben je bio očaran, ponesen, uhvaćen u sve šire kolo zaljubljenosti. Ovo je bila Kejtina ekipa, i ne samo ekipa, kao što Kejt nije bila samo žena. Čak i kad su razgovarali o političarkinoj frizuri, razgovor je bio upadljivo nadmoćan: pravili su aluzije na egzotične biljke, zvali frizuru *antiintelektualističkom* i veoma se radosno smejali, uživajući u društvu. Sumorni hrčak je sumirao: „Malo je kao čupav tepih“, a

predstavница je rekla: „Takvi su mi i glasači.“ Ben se smejao i jeo hladan tost i zamišljao sebe u ovom veselom svetu – s Kejt – a njegova slutnja da je ona rešenje za njega, njegovo bekstvo, postala je ubeđenje.

A onda se začulo još koraka iz hodnika i Ben se zatekao široko osmehnut i okrenut ka vratima, očekujući još neku naručenu nevestu. Ali kada su se vrata otvorila, iza njih je bila Kejt.

Još je nosila izgužvanu haljinu od prethodne noći, ali kad je ušla u sobu u kojoj su svi bili bos i u bademantilima, izgledala je veoma elegantno i ozbiljno, kao da je poranila pre svih i pametno iskoristila dan. Pas je kaskao uz nju, gledajući je pogledom punim obožavanja. Kosa joj je bila neuredna i raščupana zbog vetra. Bila je lepa kao što prethodne noći nije bila, konvencionalno lepa toliko da se Ben osetio trapavim.

Videla ga je u kuhinji i ukopala se. Nastala je stanka postidečnosti. Prvi put mu je palo na pamet da bi Kejt očekivala da on ode. Ostavila ga je samog. To što je nestala bio je signal, i to čak ne ni preterano suptilan. Sabin je sigurno to znala i zato je pokušala da ubedi Bena da je se okane. Ben je bio glup.

Nastupio je mučan trenutak izgnanstva. Poželeo je da uhvati i zarobi sve, to jutro i taj bezbrižni meh, Kejtinu vetricom rasutu kosu koja je bila u njegovim rukama, koja mu je pripadala, tu mirnu noć gde mu je i bilo mesto. Čak i psa, koji je gledao Bena otvorenih usta, kao da pokušava da se seti odakle ga zna.

A onda je Kejt rekla: „Bene! Jesi li slobodan danas?“

Nakratko je spremao izlaz. A onda ga je konačno pogodilo bučno, uzbudljivo shvatanje. Ben je ustao sa stolice. Soba

je utonula u tišinu dok mu je Kejt prilazila, ispuštajući povodac na pod. Spustila mu je ruku na grudi, nežno i intimno, pa rekla: „Mislila sam da bismo mogli u bioskop.“

„U bioskop“, rekao je on. „Da, najednom mi se baš ide.“

„A možemo i bilo šta drugo.“

„I to mi se baš radi.“

Tada su osetili svoju publiku i pogledali ka stolu punom gostiju, spremni da upiju implicitne čestitke.

„Baš slatko“, rekla je Sabin iza njih. „Ali, Kejt? Ne možeš samo tako da mi odvedeš psa.“